

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2019-11-28

Diarienummer 0546/19

Handläggare

Maria Joängen

Telefon: 031 – 368 20 22

E-post: maria.joangen@ioff.goteborg.se

Inriktning för Ruddalens idrottsområde

Förslag till beslut

1. Idrotts- och föreningsnämnden har att ta ställning till förvaltningens tre alternativ och att förorda ett av dem som sitt eget.
2. Idrotts- och föreningsnämnden uppdrar åt förvaltningsdirektören att vidta de åtgärder som krävs samt återkomma med förslag för finansiering.

Sammanfattning

Ruddalens skrinnaarhall, med tak och väggar, uppfördes 2002/2003 med finansiering av såväl skridskoförbundet som staden och med syfte att få en vädersäkrad yta samt bli centrum för svensk skridskosport. Anläggningen kommer under säsong 2019/2020 att vara stäng på grund av risk för ammoniakläckage och innan anläggningen kan öppna behöver ett flertal kostsamma åtgärder vidtas. Dessa åtgärder innefattar dels nödvändiga åtgärder såsom rörläggning, brandskydd av stolpar samt åtgärder som inte är nödvändiga men som leder till förbättringar och ökat nyttjande. Exempelvis belysning och åtgärder för att förbättra säkerheten i anläggningen.

Då samtliga åtgärder kräver omfattande investeringar, anser förvaltningen att ett inriktningsbeslut gällande framtida inriktning för Ruddalens skrinnaaroval behöver fattas av nämnden. För att kunna anlägga is säsongen 2020/2021 enligt alternativ ett (rör i grusbädd) krävs att beslut fattas i december 2019.

Förvaltningen har tagit fram tre alternativa inriktningar, dessa benämns vidare i texten som alternativ ett, två och tre.

1. *Bevara anläggningen i nuvarande form genom att anlägga nya rör i grusbädd.* Detta ger förutsättningar för fortsatt hög aktivitet och nyttjande under vintertid men svårigheter att fylla hallen under den isfria perioden. Detta är det enda av alternativen som medger is på skrinnaarovalen till säsong 2020/2021.
2. *Utveckla anläggningen och möjliggör för aktiviteter året runt genom nya rör och betong i hela skrinnaarhallen.* Ökar nyttjandegraden och ger möjlighet att attrahera nya målgrupper. Då viss osäkerhet finns kring målgrupper och typer av verksamhet, kan det dock betraktas som tveksamt huruvida detta alternativ kan betraktas som rimligt i förhållande till investeringskostnaden.

3. Förvaltningen får i utredningsuppdrag av nämnden att utreda såväl eventuell ny inriktning på område som kommande investeringsbehov och nytta med att utveckla befintlig inriktning på området. Innefattar såväl utredning och möjligheter gällande eventuell ny etablering och inriktning på området som analys av möjligheterna och underlag för kommande investeringsbehov utifrån att utveckla befintlig inriktning på området.

Bedömning ur ekonomisk dimension

I beslutad investeringsbudget för perioden 2020–2023 finns följande investeringar för Ruddalen.

Vad	Syfte	När	Kostnad
Tak och väggar på bandybanan	Vädersäkra ytan och få förlängd säsong.	2020–2023	50 000 000
Maskinhall	Trygga flöden för drift, aktiva och allmänhet. Uppfylla lagkrav.	2020–2023	14 000 000
Belysning inom idrottsområdet	Skapa trygghet och förbättra trivsel.	2020–2023	3 000 000
Toalettbyggnad	Höja standarden och därmed områdets attraktionskraft	2020–2023	4 000 000
Belysning upp mot Högsbohöjd ca 0,5 km	Öka tryggheten. (Park och natur förvaltar marken)	2020–2023	Ca 500 000

Utöver dessa investeringar behöver ytterligare omfattande investeringar göras för att kunna öppna skinnarovalen igen. Förvaltningens förslag som beskrivs mer noggrant nedan bygger på uppskattningar och bedömningar av investeringskostnader. Dessa baseras på erfarenhet och någorlunda jämförbara objekt, för att kunna precisera dessa krävs mer omfattande tekniska förstudier. Utöver detta tillkommer bland annat drifts- och avskrivningskostnader.

Alternativ 1, bevara anläggningen: Minst 15 mkr

De gamla kylrören ersätts med nya rör i grusbädd och anläggningen bevaras i dess nuvarande form. Kostnaden beräknas till ca 10 miljoner. Stolpverken behöver åtgärdas liksom belysning, kostnaden bedöms till 5 miljoner. Fortsatta drift- och avskrivningskostnader fortlöper.

Alternativ 2, utveckla anläggningen: Minst 55 mkr

En omfattande investering krävs och uppskattad kostnad uppgår till ca 10 miljoner för rör och ca 40 miljoner för att anlägga betong. Belysning och brandskydd av stolpverket uppskattas till ca 5 miljoner samt kostnader för utrustning och anpassningar för nya verksamheter.

Alternativ 3, utredningsuppdrag för ny inriktning

Förvaltningen får i utredningsuppdrag av nämnden att utreda såväl eventuell ny inriktning på område som kommande investeringsbehov inför att eventuellt utveckla befintlig

inriktning på området. Innefattar såväl utredning och möjligheter gällande eventuell ny etablering och inriktning på området som analys av möjligheterna och underlag för kommande investeringsbehov utifrån att utveckla befintlig inriktning på området.

Bedömning ur ekologisk dimension

Likt en stor del av Idrotts- och föreningsförvaltningens anläggningsbestånd som byggdes på 1970-talet kräver skrinna ovalen upprustning. Rören i grusbädden är i så dåligt skick att förvaltningen inför säsongen 2019/2020 beslutade att inte anlägga is.

Samtliga alternativ kommer ge positiva miljö- och driftseffekter jämfört med de gamla system som finns på området idag men alternativ två och tre har större möjlighet att uppnå högre effekt genom ökat nyttjande under hela året. I stadens miljömål och klimatstrategiska arbete anses den mest energieffektiva åtgärden vara att projektera, bygga och utbilda personalen rätt för att sänka kostnader och miljöpåverkan.

Ruddalen är en viktig målpunkt för staden och nämns både i den fördjupade översiktsplanen för Frölunda- Högsbo, Göteborgs stads Friluftsprogram 2018–2025 samt i Göteborgs handlingsplan för miljön 2018–2020. I samtliga dokument beskrivs det som ett område som behöver utvecklas. I stadens handlingsplan för miljön 2018–2020 föreslås Ruddalen som pilotområde för de områdesbeskrivningar som ska tas fram för friluftsområden. Park- och naturförvaltningen är ansvariga i samarbete med idrotts- och föreningsförvaltningen och ska beskriva områdets karaktär och inriktning samt hur det kan förstärkas och utvecklas. Att det genomförs utvecklingsarbeten för Ruddalen på flera av stadens förvaltningar är särskilt positivt för alternativ två och tre som då kan bli en del av ett större utvecklingsarbete och sammanhang. I handlingsplanen ingår även att utveckla information samt att förbättra tillgängligheten med kollektivtrafiken och cykel till parker och naturområden vilket Ruddalen är i stort behov av. Närmsta hållplats till området ligger 800 meter bort i kuperad terräng vilket kan utgöra barriär för besökarna även ur ett tillgänglighetsperspektiv.

En del i stadens klimatstrategiska arbete är att satsa på hållbara aktiviteter och anläggningar. Strategin innebär att stödja befintliga och utveckla nya aktiviteter som är hållbara och som göteborgarna anser intressanta, meningsfulla samt är tillgängliga för många. Alternativ ett har ett lågt nyttjande under de isfria månaderna (april-november), då hallen i stort sett står tom. Skrinna hallens grusbäddskonstruktion möjliggör ingen annan användning. Genom alternativ två kan hallen nyttjas mer spontant, flexibelt och effektivt året runt med nya aktiviteter och verksamheter.

Bedömning ur social dimension

2016 gjordes en nulägesbeskrivning av Ruddalens idrottsområde. En anmärkningsvärd svaghet som identifierades var det ojämställda användandet. Av de föreningsaktiva på hela området var endast nio procent flickor i åldern 7–25 år. Alternativ två och tre har möjlighet att attrahera fler målgrupper och vända det ojämställda nyttjandet medan alternativ ett inte medför någon förändring.

Ruddalens idrottsområde är till största del ett område för organiserad aktivitet. Isarna har en viktig funktion då de står för den största delen av öppen verksamheten och är de mest besökta i Göteborg under allmänhetens åkning. Skridsko är en generationsöverskridande aktivitet och allmänhetens åkning har ett jämnare nyttjande än föreningslivet på området, framförallt under skolbesöken.

Ruddalen ligger i stadsdelen Askim-Frölunda - Högsbo där befolkningsutvecklingen förväntas öka kraftigt de kommande åren. Upp till 6 000 nya bostäder planeras och utbyggnadstakten är snabb och ligger nära i tiden. Ruddalen har även ett strategiskt geografiskt läge med närhet till områden med skilda socioekonomiska förutsättningar. Av stadens fem mest socioekonomiskt svaga områden är mellanområdet *Nya Frölunda* det område där lägst andel upplever sin hälsa som god och näst högst andel upplever social isolering (Jämlikhetsrapporten 2017).

Föreningslivet är en viktig resurs med organiserade och ledarledda aktiviteter som gör det möjligt att aktivera sig tillsammans med andra. Genom att skapa mötesplatser och meningsfull fritid bidrar föreningslivet till social samvaro. Genom alternativ två kan också utbudet av spontana och egenorganiserade aktiviteter öka och komplettera de organiserade aktiviteterna.

Samverkan

Förvaltningen har inte samverkat med de fackliga organisationerna i detta ärende

Bilagor

1. Karta över Ruddalen
2. Text från Idrotts- och föreningsförvaltningens budget 2002 med flerårsplaner (antagen av KF).

Ärendet

Tak och väggar på Ruddalens skrinkaroval anlades 2002/2003. Anläggningen har ett flertal tekniska brister, såsom problem med ammoniakläckage, osäkert brandskydd och icke fungerande flöden. Åtgärderna kräver stora investeringar. Nämnden har att ta ställning till förvaltningens tre alternativ och att förorda ett av dem som sitt eget.

Beskrivning av ärendet

Ruddalen är ett av stadens större idrotts- och naturområden och har en relativt bred variation av anläggningar. Dessa kan delas in i fyra kluster, isanläggningar (bandybana samt skrinkarhall med skrinkaroval och isrink), fotbollsplaner, motionscentral samt anläggningar för friluftsliv.

2002/2003 byggdes tak och tre väggar på skrinkarovalen med syfte att den nya skrinkarhallen skulle bli centrum för svensk skridsko och få en vädersäkrad yta för allmänheten (se bilaga 2). Kostnaden uppgick till 33 miljoner, Göteborgs stad stod för 28 miljoner och skridskoförbundet för 5 miljoner. Anläggningen har en betydande roll för skridskoverksamheten både på lokal och nationell nivå. Dock har regelverket ändrats de senare åren och för att få arrangera internationella tävlingar/mästerskap krävs korrigerande av banans bredd.

Vintertid används isanläggningarna i hög utsträckning av allmänhet och föreningslivet. IK Wega har 150 medlemmar, IFK Göteborg ca 30 medlemmar och Göteborgs långfärdsskridskoförening ca 1 400 medlemmar (enligt svenska skridskoförbundet). Föreningarna bedriver även skridskoskola för barn och ungdomar. Isrinken i skrinkarhallen används av hockey-, bandy- och skridskoförbundet.

Under allmänhetens åkning är Ruddalens isar de mest besökta i Göteborg. Säsongen 2018/19 besökte drygt 61 500 personer isarna (58% män och 42% kvinnor). Skolor från hela Göteborg använder frekvent anläggningen och drygt 25% av det totala antalet besökare är skolklasser. Det finns idag ingen samverkan med stadsdelen Askim-Frölunda-Högsbo i form av eftermiddagsverksamhet, prova-på eller lovverksamhet.

Under den isfria säsongen (april-november) används skrinkarhallen bland annat till förvaring. På innerplan finns bollplaner och isrinken har utrustats med sportgolv för olika aktiviteter och spontanidrott. Dessa används ytterst sporadiskt och behöver utvecklas för att öka attraktiviteten. Under hösten anordnar föreningen IFK Göteborg inlineskola för barn och ungdomar.

Inför säsongen 2019/2020 har förvaltningen gjort bedömningen att inte förse skrinkarovalen med is på grund av risk för ammoniakläckage. Som kompensation till skrinkarna har tider på bandybanan frigjorts och anpassningar med en linjerad 250 meters bana samt skyddsutrustning köpts in. Denna lösning möjliggjordes då bandyförbundet flyttade en del av sin träningsverksamhet till Mölndal.

Utöver kylrören finns fler utmaningar i skrinkarhallen. Stolparna i anläggningen är inte optimala ur brandskyddssynpunkt och kräver såldes åtgärder för att säkerställa att mer än 150 personer får vistas i anläggningen. Vidare är flöden i hallen långt ifrån optimala,

passage till innerplan och den lilla isrinken kräver att skrinnebanan korsas vilket är en säkerhetsrisk och medför att anläggningen inte kan samnyttjas på ett effektivt sätt.

2017 tvingades bandybanan stänga mitt under säsong på grund av misstänkt ammoniakläckage. Läckaget visade sig dock komma från rören i skrinneovalen. Nya rör i betongplatta anlades 2016 till en kostnad av drygt 30 miljoner och i samband med detta arbete förbereddes även den nya plattan för eventuell byggnation av tak och väggar.

Förvaltningens tre alternativa inriktningar

För att skrinneovalen åter ska kunna tas i bruk krävs omfattande investeringar utöver de redan beslutade investeringarna för Ruddalen. Förvaltningen bedömer därför att ett inriktningsbeslut gällande framtida inriktning för Ruddalens skrinneoval behöver fattas. För att hinna anlägga is säsongen 2020/2021 enligt alternativ ett (rör i grusbädd) behöver upphandling påbörjas omgående. Övriga alternativ kräver längre tid för färdigställande.

Förvaltningen har tagit fram tre alternativ för nämnden att ta ställning till:

Alternativ 1 – bevara anläggningen

De gamla kylrören ersätts med nya rör i grusbädd och anläggningen bevaras i dess nuvarande form. Banan breddas med en och halv till två meter för att uppfylla nya krav. Kostnad för att anlägga nya kylrör i grusbädd beräknas till ca 10 miljoner. Stolpverkna behöver åtgärdas och fortsatta drift- och avskrivningskostnader fortlöper. Belysning bedöms till en kostnad av ca 5 miljoner.

Med detta alternativ är anläggningen fortsatt en attraktiv målpunkt vintertid för skolor, allmänhet och föreningsliv. Problematiken med flöden och verksamheter som korsar varandra kvarstår och det går inte att arrangera parallella arrangemang. Grusbädden gör det svårt att fylla hallen med aktiviteter under hela året och sommartid kan den endast användas sporadiskt och i låg utsträckning.

Det går inte att lägga betong i ett senare skede eftersom det är olika rör beroende på om underlaget består av grus eller betong.

Detta alternativ innebär vidare att nuvarande användningsområde avseende den aktuella ytan befästs under en längre tid. Utvecklingen av idrottsområdet mot en annan och bredare inriktning begränsas och markanvändningen ur ett helhetsperspektiv blir inte optimal.

Alternativ 2 – utveckla skrinnehallen med betong

Detta alternativ innebär att nya rör gjuts in i betong och att en jämn, hårdgjord yta av betong läggs i hela skrinnehallen. Detta möjliggör ökad nyttjandegrad och en året-runt anläggning med möjlighet för många aktiviteter. Fokus på ytorna bör vara föreningsidrott, allmänhetens åkning samt organiserad spontanidrott. Platserna mellan isarna kan anpassas och utformas som en mötes- och aktivitetsplats för besökare. Betong är även lämpligt för aktiviteter för personer med funktionsvariation. För att genomföra detta behöver förvaltningen hitta intressenter som kan bedriva verksamhet, eller själv

utveckla dessa. Dessutom behöver utrustning för aktiviteter köpas in och förvaras utanför säsong.

En omfattande investering krävs och uppskattad kostnad uppgår till ca 10 miljoner för rör och ca 40 miljoner för att anlägga betong samt belysning för ca 5 miljoner. Problematiken med flöden i hallen och korsande verksamheter kvarstår. Finansiering för framförallt anläggning av betong saknas i såväl beslutad investeringsbudget som i investeringsplaneringen.

Skrinnarhallen får med detta alternativ två likvärdiga verksamhetsområden:

1. Vintertid för issporter, föreningsliv samt allmänhetens åkning och kan ytterligare utvecklas till ett attraktivt center för issporter och vinteraktiviteter.
2. Isfria månader kan området användas som en flexibel anläggning för urbana idrotter och olika rullsporter m.m. Dessa möjligheter får dock betraktas som något osäkra, då det funnits svårigheter i att etablera denna typ av verksamhet på bandybanan, vilken är försedd med betong.

Skridskoförbundet har i skrivelse till nämnden (diarienummer 0280/19) framfört att det mest optimala underlaget för deras verksamheter är att förse underlaget med betong.

Liksom alternativ 1 innebär även detta alternativ att nuvarande användningsområde avseende den aktuella ytan befästs under en längre tid. Utvecklingen av idrottsområdet mot en annan och bredare inriktning begränsas och markanvändningen ur ett helhetsperspektiv blir inte optimal.

Detta alternativ innebär att det inte kommer att vara möjligt att förse skrinnebanan med is till säsong 2020/2021.

Alternativ 3 – utredningsuppdrag för att föreslå annan inriktning

Förvaltningen får i utredningsuppdrag av nämnden att utreda såväl eventuell ny inriktning på området som underlag för kommande investeringsbehov utifrån att utveckla befintlig inriktning på området. Utredning bör då innefatta möjligheter och förslag till eventuell nyetablering av andra verksamheter på området samt analys av de kommande investeringsbehov som kommer av att utveckla nu befintlig verksamhet på området.

Då området inte är detaljplanelagt, kan det på medellång sikt begränsa utvecklingsmöjligheterna.

Utredningen bör också innefatta analys vad gäller att attrahera fler målgrupper och vända det ojämställda nyttjandet. På området finns utrymme för en till två nya byggnader i föreningsbyn. Utredningen bör också inkludera kontakt med såväl befintliga som nya verksamheter som kan vilja etablera sig på området samt dessas möjligheter till eventuell finansiering.

Även detta alternativ innebär att det inte kommer att vara möjligt att förse skrinnebanan med is till säsong 2020/2021.

Förvaltningens bedömning

Att skrinna ovalen hålls stängd 2019/2020 får konsekvenser på förvaltningens verksamheter. Allmänhetens åkning minskar med 1 510,5 timmar per säsong, (79,5h / vecka). Tider efter kl. 15 påverkas samt på helgerna minskar både på bandybanan och rinken då de används till föreningsverksamhet. Under säsongen kommer allmänhetens åkning helt utebli vissa helger på grund av skinnartävlingar och bandymatcher. Marconihallen börjar användas för skolverksamhet men där finns ingen möjlighet att hyra skridskoutrustning, vilket många skolor har behov av.

Att skrinna ovalen hålls stängd 2019/2020 får även konsekvenser för bandyförbundet. De förlorar tider för att möjliggöra för skridskoförbundets föreningar att träna och hålla sina tävlingar på bandybanan.

Att skrinna ovalen hålls stängd får självklart konsekvenser för skridskoförbundet och föreningarna. De kan fortsatt genomföra ungdomstävlingar men seniortävlingar kräver en annan bansträckning. De drabbas liksom bandyn även av färre träningsmöjligheter totalt.

Beslutad investeringsbudget för 2020 – 2023 innehåller 50 miljoner kronor för att förse bandybanan med tak och väggar. Detta kommer att medföra en mer kvalitativ yta och förlängd säsong för såväl bandydrotten som för allmänhetens åkning. Isverksamheternas föreningar kommer kunna samverka vid exempelvis skridskoskola.

Investeringen på bandybanan kan däremot inte kompensera för de drygt 1 500 timmar per år som skrinna ovalen erbjudit för allmänhetens åkning.

Ruddalen har stor potential att utvecklas till en mer attraktiv målpunkt för göteborgarna under hela året. Oavsett val av inriktning bör det fortsatta arbetet ha fokus på ökad attraktivitet under den isfria säsongen, fungerande flöden och ett mer jämställt nyttjande. För att kunna attrahera nya målgrupper och utveckla aktivitetsutbudet krävs det att göteborgarna är delaktiga i arbetet genom exempelvis dialog.

Anders Ramsby

Lotta Lidén Lundgren

Förvaltningsdirektör

Avdelningschef